

MERAKLISI İÇİN
ORTADOĞU
KİTABI

MURAT
YETKİN

Murat Yetkin, 1959 Gaziantep doğumlu. ODTÜ Makine Mühendisliği Bölümü mezunu. Gazeteciliğe 1981 yılında Bülent Ecevit'in askeri yönetim altında çıkardığı *Arayış* dergisinde başladı. Aralarında BBC World Service, Deutsche Welle, AFP, *Turkish Daily News*, Kanal D, NTV, *Sabah* ve *Radikal*'in bulunduğu yayın organlarında muhabirlik, editörlük ve haber yöneticiliği; 2011-2018 arasında yana *Hürriyet Daily News* gazetesi Genel Yayın Yönetmenliği ve köşe yazarlığını yaptı. Televizyonlarda siyasi yorum programları hazırlayıp sunan Yetkin halen YetkinReport haber-yorum ve analiz sitesinin editörlüğünü yapıyor. Yetkin'in *Ateş Hattında Aktif Politika-Orta Doğu, Kafkaslar, Balkanlar Üçgeninde Türkiye; Avrupa Birliği Bekleme Odasında Türkiye; Tezkere-İrak Krizinin Gerçek Öyküsü; Kürt Kapısı-Şam'dan İmralı'ya Öcalan, Meraklısı İçin Entrikalar Kitabı, Meraklısı İçin Casuslar Kitabı, Meraklısı İçin Darbeler Kitabı* ve *İyi Günler Bay Başkan: Körfez Savaşı'nda Özal-Bush Görüşmeleri* adlı kitapları bulunmaktadır.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

İyi Günler Bay Başkan
Meraklısı İçin Darbeler Kitabı
Kürt Kapanı
Meraklısı İçin Casuslar Kitabı
Meraklısı İçin Entrikalar Kitabı

Meraklısı İçin ORTADOĞU KİTABI

Yazan: Murat Yetkin

Editör: Aslı Güneş

Yayın hakları: © 2024 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Kasım 2024 / ISBN 978-625-6162-59-4

Sertifika no: 44919

Kapak uygulama: Taylan Polat

Arka kapak fotoğrafı: Nisan Yetkin

Sayfa uygulama: Gökçen Yanlı

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kâğıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Meraklısı İçin
Ortadoğu Kitabı

Murat Yetkin

DOğAN KİTAP
ÖRNEKTİR

İçindekiler

Önsöz.....	15
------------	----

BÖLÜM 1.....	21
Şark Oyunları.....	23
Kürtler arasında bir İngiliz ajanı.....	23
Halepçe katliamı ve Türkiye'ye ilk Kürt göçü.....	28
Ankara'ya gelen özel istihbarat.....	29
Kürt milliyetçiliğinin kurucuları.....	31
“Kürt Lawrence” Noel ve Türk istihbaratçılar.....	33
Süleyman Askerî, fırtına gibi bir hayat.....	34
Azerbaycan'da yakalandı, Anadolu'da ortaya çıktı.....	38
Ermeni milliyetçiliği de yükselişte.....	39
“Kürtleri kullanalım ama söz vermeyelim”.....	43
O sırada Anadolu'da: İzmir'den Samsun'a.....	44
Mustafa Kemal'e ilk suikast girişimi.....	46
Sivas Kongresi ve Amerikan mandacılığı.....	49
“Batı” derken ne kastediyoruz?”.....	53
Musul: Cumhuriyet'in ilk büyük travması.....	55
Şeyh Said Ayaklanması ve Musul.....	56
İngiltere'nin Ankara'ya büyükelçilik şantajı.....	59
Musul resmi tarihten silinmek istendi.....	61
Musul ve Atatürk'e suikast girişimi.....	62
Arkeolog casuslar işbaşında.....	63
Casuslar Kraliçesi ile tanışma.....	65
Hüsnü Mahalli kimdir?.....	66
El-Hatun Arabistan'da.....	68
Zor kadın imajının avantajları.....	69
Türk imparatorluğunu parçalama savaşı.....	71

Sevr’de Kürtler neden yoktu?.....	72
Vehhâbîlik Nedir?	74
Tarabya kumpası: Türkiye savaşa çekiliyor	77
Komponun ortağı Enver Paşa	79
Londra gemilere el koyunca	81
Huber Köşkü: Krupp ve Mauser.....	83
Kıbrıs, Dışişleri Bakanı’nın gözyaşlarıyla gidiyor	85
Düyunu Umumiye borçları ve gösterişli saraylar	87
Gitti martin, geldi mavzer.....	89
Bağdat demiryolu ve petrol çağı.....	90
İngiliz-Alman petrol mücadelesi	91
Son vuruş yine Enver’den.....	93
31 Mart Vakası: Çatlak derinleşiyor	95
Libya ve Balkan savaşları	98
İlk darbe: Babiâli Baskını ve suikast	101
Panislamizm’in çıkışı: İngilizlerden önce Almanlar	103
Kayzer Wilhelm Kutsal Topraklar’da	105
Sarıkaş seferi felaketi.....	107
Süveyş Kanal Seferi bozgunu	112
Çanakkale: Tek iyi haber.....	113
Ermeni Patriği Rus karargâhında	116
İsyanlar Anadolu’ya yayılıyor.....	118
Abdülhamid’in ve İttihatçıların açmazı.....	120
Adana olayları, Van isyanı ve Ermeni tehciri	123
Cemal Paşa’nın intikamı: Arap isyanları.....	129
Arap Milliyetçiliği ve El-Lâ.....	130
Arap isyanları Cemal Paşa’ya tepki miydi?	133
“Din bizim dinimiz, Arap Müslüman demektir”	135
Sykes-Picot haritası Şerif Hüseyin’in önerisiydi.....	137
Lawrence, Halil Paşa’ya rüşvet teklif ediyor.....	138
Kut ve Sykes-Picot arası iki hafta.....	140
Çanakkale’de Rus planları da bozuldu.....	141
Mekke Şerifi Hüseyin ikili oynuyor.....	142
Medine Savunması ve bir soru	144
Lawrence Türk pašasını devşiriyor	146

Şam'dan bir önceki hezimet: Kudüs.....	148
Nablus Bozgunu: 3400 yıllık taktik.....	149
Kıyametten önceki savaş da Ortadoğu'da.....	149
İngilizlerin tercihi: Muhafazakâr Türkler	152
Pek bilinmeyen bir Mustafa Kemal hikâyesi.....	154
Abdülhamid'in Siyonistlerle Filistin pazarlığı.....	155
Balfour Deklarasyonu: İsrail'e giden yol	158
Lawrence'a tecavüz iddiası.....	162
Kürtlerle ilgilenen ilk İsrail ajanı	164
Yahudi gizli örgütleri Çanakkale'de	165
İlk bombalı araç eylemini Siyonistler yaptı.....	167
Barzaniler sahneye çıkıyor	168
Sovyetler sahnede: Mahabad Kürt Cumhuriyeti	170
Üçlü İttifak Tahran'da kurulmuştu	171
Barzani'nin Ruslarla dansı	174
Rusların Kürtlere ilgisi İngilizlerden önceydi.....	176
Moskova'nın Kürdistan kurgusu neydi?	179
Kızıl Ordu üniformalı Barzani.....	180
Ve ABD Ortadoğu'da.....	182
Ortadoğu petrolü: Yedi Kız Kardeş'ten ARAMCO'ya	185

BÖLÜM 2 189

Garp Oyunları.....	191
Petrol, İsrail, komünizm.....	191
Truman'ın Yunanistan endişesi	195
Türkiye İsrail'i ilk tanıyanlardandı.....	198
CIA'nın ilk darbesi: Suriye.....	199
İlk deneme İtalyan seçimleriydi	200
İkinci durak Mısır	203
Mısır'da Cemal ve Enver	204
Müslüman Kardeşler: Bir Ortadoğu hayaleti.....	205
Kudüs Müftüsü El-Hüseynî.....	209
Nazi Eichmann'la tanışma ve Irak darbesi.....	211
Barbarossa Harekâtı'yla değişen dengeler	214
Naziler Hüseyin'i Türkiye üzerinden kaçırdı.....	216

Nazileri İslamcılıkla tanıştıran istihbaratçı.....	218
Nazilerden sonra İngilizlerle işbirliği.....	219
Rabita: Komünizme karşı birleşik cephe	220
Yusuf Karadâvi: Banka ortağı İhvan lideri.....	221
İslam Birliği'nin arkasında ABD vardı.....	223
Gizemli bir isim: Said Ramadan.....	226
Naziler ve CIA'dan Süleymancılara	228
Bir psikolojik savaş örneği; Kahire Radyosu.....	230
Hindistan gidiyor, Londra zayıflıyor	231
ABD'nin yükselişi ve İran darbesi	233
Yine Irak darbesi: Sarsıntılar yaklaşıyor	236
Emperyalizmin kurbanı Lübnan.....	236
İsrail, Türkiye ile temas kuruyor.....	238
Süveyş Krizi ve Eisenhower Doktrini	239
Türkiye-İsrail gizli anlaşması	242
İsrail'in gizli Ankara operasyonu	244
MOSSAD'ın Irak'tan kaçırdığı MİG-21.....	245
İsrail-Barzani teması böyle kuruluyor.....	248
Üç Trident komutanı, üç cumhurbaşkanı.....	248
Ankara MOSSAD ajanlarını izliyordu	252
Barzaniler, MİT ve Kürtçü hareketler.....	254
Kerkük Türkmen katliamı.....	255
“Kürdistan ABD'nin 51. eyaleti olsun”	257
Kissinger Barzani'yi ortada bırakıyor	258
Moskova'da “sessiz darbe” ve Filistin	259
Küba-Türkiye Füzeler Krizi.....	261
KGB Ortadoğu'ya yükleniyor	264
Bir zamanlar bir Filistin vardı	265
Arafat, El Fetih ve FKÖ.....	268
Moskova ve Ortadoğu'da terör	270
Sekiz Türk Filistin kamplarında nasıl öldürüldü?	273
Deniz'lerin Filistin yolu: Cerablus, Münbiç, Halep.....	276
CIA-KGB çekişmesi ve Türkiye.....	278
Mısır Büyükelçiliği baskını	281
Sovyetler'e Camp David darbesi	283

Sedat'a suikast	285
İslam Devrimi: Kapalıçarşı saf değiştirince	286
2500 yıllık imparatorluğu yıkan şenlik	288
Solcular İslamcılara neden destek verdi?.....	292
Küresel gerilla savaşının miladı	293
Sovyetler'in sonu Afganistan'da geldi	295
Yeşil Kuşak ve Üçlü Komisyon	298
Wikileaks, Arap Baharı, IŞİD	302
Adı IŞİD mi DAEŞ mi DEAŞ mı?	305
İstanbul bombaları: Ankara'da El-Kaide şoku.....	307
Pakistan'da bir gece operasyonu	309
Sakarya'dan IŞİD liderine giden yol.....	312
Bağdadi: El-Kaide'den IŞİD'i çıkarmak	315
Baas Partisi: Bir Arap Kızılması	318
Suriye'nin ters tepen Hariri suikastı.....	319
Musul'da baskın ve rehin takası	323
ABD ile Kobani kopuşu.....	327
PYD / YPG nasıl SDG oldu?.....	330
ABD'ye Irak için bahane arıyordu	332
ABD'den inanılmaz talepler	335
"Türkler mi, Kürtler mi?"	337
Irak Tezkeresi şoku	340
Saddam'ın gidişi	341
Ve Çuval Krizi.....	342

BÖLÜM 3..... 345

Arap Baharı'na Giriş	347
Sırlar birer birer dökülüyor.....	347
Mısır ve Erdoğan'dan laiklik önerisi	348
Büyük Ortadoğu Projesi fiyaskosu	351
Mursi sabırlı davranamadı.....	353
Mübarek ve yüzde 95'lik seçimler	354
Libya ve Kaddafi: Haram aleyküm.....	356
Türkiye-Libya ilişkileri	358
Arap Baharı ve Suriye travması	359

ÖSO, MİT, CIA, İhvan	363
MİT ajanı tarafından Şam'a satılan muhalif lider	364
Eğit-donat fiyaskosu	367
Ankara ÖSO'ya mecbur muydu?	368
ABD ile yollar ayrılıyor	369
Güler: ABD'yle ilk başta anlaşıyorduk.....	371
"PKK değil SDG" kandırmacası.....	372
Davutoğlu Esad'a ne dedi?	374
Esad'a altı ay ömür biçmek.....	377
Obama yan çizerken Ankara	378
Necdet Özel etkisi	380
Ordunun havlu attığı gün	383
Başbuğ olayı: Orduyu terör örgütü gibi göstermek	386
Abdullah Gül'e gelen rapor	391
Babacan: Çoğu şeyi sonradan öğrendik.....	394
Obama, Esad'ı vurmaktan neden caydı?	396
Yollar Kırmızı Oda'da mı ayrıldı?	398
Rusya: Önce Kırım, sonra Suriye	401
Kara Şövalye: Kasım Süleymânî	402
Rus uçağı düşürülüyor	404
Davutoğlu: Erdoğan sorumlu.....	406
Ankara'da bir katliam, Adıyaman'da bir çay ocağı	409
"Seni başkan yaptırmayacağız"	411
Hendek operasyonları ve Tahir Elçi	414
Bodrum plajında bir Aylan bebek.....	416
Parasını verelim Türkiye'de kalsınlar	419
Sıfır Sorun'dan Değerli Yalnızlığa	422
Açık kapıdan beton duvara	425
İsrail ve Rusya krizleri çözülüyor	427

BÖLÜM 4..... 431

Duvara Doğru, Son Hızla.....	433
Fethullah Gülen sahneye çıkıyor	433
ABD merkezli bir İslamcı hareket.....	435
Hâlâ çözülemeyen 1993 sırları.....	436

15 Temmuz: 27 Mayıs 2.0	439
Ok yaydan çıkınca	441
Ordu Suriye'ye giriyor.....	443
Rusya'nın Ankara Büyükelçisi'ne suikast	445
Avrupa'da kanlı IŞİD-El-Kaide rekabeti.....	447
2003 Irak pişmanlığı mı?	451
Fidan: "Sığınmacılar yine gelecekti ama masada olmayacaktık"	453
Başka bir Suriye politikası mümkün müydü?	456
Suriye operasyonları	457
"ABD Türkleri çıldırttı": SDG'ye 1.3 milyar dolar	460
S-400, F-35 ve zor kararlar	461
Güler: Tercih değil zorunluluktan	464
Mali atom bombaları.....	467
Trump'tan Erdoğan'a salvolar	470
Tehdidi kaynağında bertaraf etmek	471
MİT yasası: Önleyici mücadele	472
34 şehit: "Karşılıksız kalmadı"	474
Yeniden Libya çölleri, Kafkas dağları	477
Toyota Savaşları.....	478
Gazze: İsrail demek ABD demek	482
Hamas'tan İsrail'e şok saldırı	485
"One minute"ten Gazze'ye: Ey İsrail!	489
Erdoğan, Esad, Olmert Ankara'da buluşacaktı	490
İsrail "derin devleti" görüşmeleri sabote etti	492
Dört Türk Cumhurbaşkanı Filistin Cephesi'nde	495
Erdoğan'dan önce Ecevit "soykırım" demişti.....	496
Mas-Kom-Yah neydi, ne oldu?.....	498
Hamas: Tipik bir Ortadoğu örgütü.....	502
Haniye'nin öldürülmesi ve suikastlar zinciri.....	504
Çağrı cihazları bombaya dönüştürülünce	507
Binlerce yıldır süren savaş	510

Kaynakça..... 515

Dizin 527

Önsöz

*“Tarihi tekerrür diye tarif ediyorlar;
Hiç ibret alınsaydı, tekerrür mü ederdi?”*

Mehmet Akif Ersoy, *Safahat*

Meraklısı İçin Ortadoğu Kitabı, Türkiye-Ortadoğu ilişkileri üzerine olabildiği kadarıyla belgelendirilmiş ve özellikle son dönemdeki gelişmeler için kaynak ifadelerine dayandırılmış bir çalışma oldu. Bazı okurların okumaktan, duymaktan hoşlanmayacakları bilgileri ve bakış açılarını da bulacaksınız. Bölgemizde pek az şey görüldüğü gibi ve siz zaten gerçeğin her zaman algılanan gerçeklik olmadığının farkındasınız ki bu kitabı alıp okumaya başladınız.

Elinizde tuttuğunuz kitabın son taslağını yayınevine teslim ettiğim 23 Ekim 2024 günü, PKK Ankara’da bulunan Türkiye’nin en stratejik askeri sanayi üretim üslerinden biri olan Türkiye Uzay ve Havacılık (TUSAŞ) tesislerini bastı. TUSAŞ, son yıllarda PKK’ya ağır hasar veren insansız hava araçlarını (İHA) tasarlıyor ve imal ediyordu. İki militan, üssün akıl almaz güvenlik zafiyetinden de yararlanarak beş sivili öldürüp üzerlerindeki bombaları patlatarak intihar etti. Bir gün önce MHP lideri Devlet Bahçeli yarım asırdır Ortadoğu denklemine yer tutan örgütün hapisteki lideri Abdullah Öcalan’ın tahliye edilip örgütünü dağıtması önerisinde bulunmuştu.

Son taslağın ilk düzeltmelerinin geldiği 26 Ekim günü İsrail, İran’ın İHA üretim tesisleri dahil askeri hedeflerine karşı, uçak, füze ve İHA’ların kullanıldığı bir saldırı düzenledi. Bu, İran’ın 2 Ekim’de İsrail’e attığı füzelere yanıtı. İran’ınkiyse İsrail’in 27 Eylül’de Lübnan’daki Hizbullah karargâhına saldırıp Ortadoğu’nun son kırk yılına damgasını vurmuş bir başka örgütün liderini, Hasan Nasrallah’ı öldürmesine misillemeydi.

Verdiğim bu tarihler, olaylar daha yazıldığı anda eskidi ama geçmişte kalıp tarih olmadı.

Ortadoğu’da tarih hiçbir zaman geçmiş zaman olmadı; hep şimdiki zamanda yaşanageldi.

O nedenle kaldığım yerden sürdürüyorum.

26 Ekim’de İsrail’in Gazze’de öldürdüğü Filistinli sayısı 16 bin 765’i çocuk olmak üzere 42 bin 847’ye, Batı Şeria’da öldürdükleriyle 166’sı çocuk olmak üzere 760’a ulaşmıştı. İngiliz yardım kuruluşu OXFAM’a göre İsrail’in askeri operasyonlarında bir yılda öldürülen çocuk sayısı Suriye iç savaşı ve ABD’nin Irak’ı işgali sırasında öldürülen çocuk sayısını kat kat geçmişti. Bu katliam, 7 Ekim 2023’te Hamas’ın Gazze sınırını geçerek İsrail’de çocuklar dahil 1200 kişiyi öldürüp 8700 kusun kişiyi yaralamasının ardından başlamıştı.

Kitabın ilk düzeltmelerini geri gönderdiğim 27 Ekim günü Rusya Cumhurbaşkanı Vladimir Putin, NATO üyelerinin Ukrayna’ya Rusya’nın içlerini vuracak menzilde silah verip bunların kullanılmasına izin vermeleri durumunda, gerekirse nükleer silahla karşılık verebileceklerini söylüyordu. Ukrayna’nın Ortadoğu’yla ne ilgisi olduğunu sormayın lütfen. ABD Başkanı Joe Biden benim bu önsöz yazdığım 3 Kasım günü, yani 5 Kasım ABD Başkanlık seçimlerine iki gün kala, nükleer silah taşıma kapasiteli iki B-52 stratejik bombardıman uçağını “İsrail’in savunulmasına” takviye olarak Katar’a göndermişti. Hedef görünüşte İran’ı İsrail’e yeni bir saldırıdan caydırmaktı ama bu yakınlık işler sıcak çatışmaya dönüşürse ABD’ye Rusya’nın içlerini vurmak için en az 10 saat kazandıracaktı.

ABD’de ikinci Donald Trump döneminde belirsizlikler daha da artacağı benziyor; her şeyin iç içe geçtiği bir dönemde siyasi analizleri birbirinden kesin çizgilere ayrılmış coğrafi tanımlarla yapma imkânı daha da zayıflıyor.

Zaten ancak Ortadoğu’nun sadece Müslüman ve Arap coğrafyasından ibaret olduğu yanılsaması Rusya-Ukrayna savaşının “Ortadoğu’yla ne ilgisi” olduğunu sordurabilirdi.

Neyin ortası, nerenin doğusu?

Ortadoğu kavramının kendisi bölgemize yabancı, bölgemizi dışarıdan tanımlayan bir kavram. Sömürgeciliğin sonlarına doğru, emperyalizmin tırmanmakta olduğu 19. yüzyılın sonu, 20. yüzyılın başında kullanılmaya başlamış. İlk olarak İngiliz sömürge idaresi altındaki Hindistan’dan çıkmış. Londra’ya göre “Doğu” Hindistan’dı; “Uzakdoğu” Çin, Japonya; bizim buralar ise “Yakındoğu”. “Ortadoğu” kavramını Hindistan ile Kuzey Afrika arasında kalan coğrafyayı tanımlamak için yazılı metinlerde ilk kullanan ise Amerikalı donanma stratejisti Alfred Thayer Mahan olmuş; 1902 yılında. Daha öncesi yok. Bizlere de İngilizlerin –tıpkı saat ölçüsü gibi– Greenwich’e göre tanımladıkları, aslında onlara göre Doğu olan kavramı sorgulamadan benimsemek düşmüş; yerine bir şey koymayı düşünmeden.

Kitabın adı *Meraklısı İçin Ortadoğu Kitabı*; aramızda kitap yoluyla iletişim kurabilmek için ben de bu kavramı kullanacağım zorunlu olarak ama itirazımı böylece paylaşmak istedim.

Kitabın yazıldığı 2024 yılında Türkiye hâlâ kuzeyinde, Karadeniz havzasında Rusya’nın Ukrayna savaşı, güneyinde PKK üzerinden kendi iç güvenliğini de ilgilendiren Suriye iç savaşı, bu savaş nedeniyle güney sınırlarındaki ABD, Rusya ve doğu komşusu İran’ın varlığı, İsrail’in Filistin’den sonra Lübnan’a göz diktiği kanlı yayılmacı savaş, Doğu Akdeniz’i Kıbrıs Adası ve Süveyş Kanalı adasının bir silah yığınağına çeviren gerilim ve Kafkaslarda Türkiye’nin de taraf olduğu Azerbaycan-Ermenistan gerilimi ile çevriliyken Doğu Avrupa, Ortadoğu gibi kavramsal ayrımlar suni kalıyor.

Soğuk Savaş’tan bir örnek vereyim. Adana’daki İncirlik Üssü 1952’de ABD tarafından Main Operating Base [Ana Harekât Üssü] statüsünde –nükleer silah depolama kapasitesiyle– kurulduğunda temel hedeflerinden birisi, savaş durumunda Sovyetler’in, Karadeniz-Boğazlar yoluyla Akdeniz’e ve ayrıca Kafkaslar üzerinden İran, Irak ve Arap Yarımadası’ndaki petrol yataklarına inmesini engellemekti.

“Ortadoğu geçmiş zamanla yazılamaz, şimdiki zamanda yazılmaktadır.”

Fotoğraf: Nisan Yetkin

Türkiye’nin dört Cumhurbaşkanı Filistin Cephesi’nde çarpıştı, ikisi İngilizlerin Mısır’daki esir kampında kaldı. Hepsi Kurtuluş Savaşı’nda ön saflardaydı.

Türkiye’nin üç Cumhurbaşkanı, zamanında Sovyetler Birliği olan Rusya’ya karşı İsrail ve İran’la kurulan gizli istihbarat işbirliği anlaşmasında görev almıştı.

Uygarlıkların ve savaşların beşiği Ortadoğu’da rüzgârların ve ittifakların ne kadar çabuk yön değiştirdiğini biliyorlardı.

Nitekim Türkiye’nin NATO müttefiki ABD’nin bir başkanı, PKK liderinin yakalanıp hapsedilmesine yardımcı olurken, bir başkasının PKK’nın Suriye koluyla askeri işbirliğine gittiğine tanık olduk.

Kitapta “Başka bir Suriye siyaseti mümkün müydü?” sorusuna yanıt ararken, Gazze faciasıyla dünyanın vicdanını kanatan İsrail-Filistin çatışmasını ya da Kürt milliyetçiliğini mercek altına alırken, bütün bunların bir asır önce yarım kalmış hesaplardan ayrı düşünülmeceğine tanık olacaksınız. Siyasal İslamcılığı uluslararası ilişkilerde kullanma fikrinin İngiliz icadı olmayıp onların başka bir müttefikimizden kopya çekip geliştirdiğine de...

Düşünün ki “Ortadoğu” ifadesi bile bizlere, bölgemizin halklarına ait değil: Nerenin ortası, nereye göre doğu, değil mi? Kitapta bulacaksınız.

Coğrafyamızda yüzlerce kez tekerrür eden tarih elbette geçmiş zamanla anlatılamaz, her gün haberlerde yazılmaya devam ediyor.

